

การจัดการเลี้ยงดูสุกรขุน

การผลิตสุกรขุนเป็นวัตถุประสงค์หลักอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งทำรายได้ให้แก่ฟาร์ม โดยมีราคาขายต่อหน่วยสูง รองมาจากสุกรพันธุ์ แต่ต้องใช้เวลาในการผลิตยาวนานทั้งนี้ถ้าเริ่มดำเนินการจากการผสมพันธุ์แม่สุกรเพื่อผลิตลูกสุกรแล้วเลี้ยงไปจนถึงน้ำหนักส่งตลาด ก็จะใช้เวลาถึง 1 ปี และยังคงต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในช่วงการเลี้ยงสูงถึงตัวละ 2,200-2,400 บาท หากเกิดปัญหาขึ้นก็จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาลแก่กิจการได้ ดังนั้นในการผลิตจะต้องยึดถือหลักสำคัญ 3 ประการคือ

1. ต้องผลิตให้มีประสิทธิภาพสูง
2. ต้องผลิตให้ต้นทุนต่ำ
3. ต้องผลิตให้มีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาด

ผู้เลี้ยงสามารถจะดำเนินกิจการผลิตสุกรขุนให้เป็นไปตามหลักทั้ง 3 ประการได้ ก็จะต้องอาศัย พันธุ์สุกรที่ดี การจัดการที่ดี จะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงได้ด้วยการประหยัดอาหาร ประหยัดเวลา ให้ผลผลิตสูง และคุณภาพดีด้วย

การปรับปรุงคุณภาพของสุกร

ในการผลิตสุกรขุนนั้น ปัจจัยที่มีบทบาทต่อต้นทุนการผลิต และคุณภาพซากได้แก่ พันธุ์สุกรสุกรที่จะนำมาเลี้ยงเป็นสุกรขุนได้ดีจะต้องมีอัตราเจริญเติบโตดี ประสิทธิภาพการใช้อาหารสูง ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้นคือ ทำน้ำหนักถึงส่งตลาดเร็ว และที่สำคัญคือต้องมีคุณภาพซากที่ดีด้วย ซึ่งคุณภาพซากของสุกรนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพันธุกรรม 50 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลืออีก 50 เปอร์เซ็นต์นั้นจะขึ้นอยู่กับอาหาร และการจัดการ ดังนั้นสุกรขุนจึงควรมาจากสายพันธุ์ที่ดีภายใต้โปรแกรมการผสมพันธุ์ที่ถูกต้องและเอื้ออำนวยให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่าพลังอัดแฉ (heterosis) คือการที่ลูกมีความสามารถโดยเฉลี่ยดีกว่าในรุ่นพ่อแม่ ซึ่งจะเกิดได้จากการผสมข้ามพันธุ์หรือสายพันธุ์ ดังที่การเลี้ยงสุกรแบบอุตสาหกรรมได้นำมาใช้สร้างสุกรขุนลูกผสม ที่เรามักจะได้ยินหรือได้รู้จักว่าสุกรสามสายเลือด การสร้างสุกรสามสายเลือดนั้น มักจะใช้ลูกผสมระหว่างพันธุ์แลด์เรซ กับลาร์จไวท์ เป็นแม่พันธุ์ เพื่อผสมกับพ่อพันธุ์ดรูค ซึ่งก็เกิดคำถามขึ้นมาว่าลูกผสมเพศผู้ระหว่างแลด์เรซ กับลาร์จไวท์ นั้นจะเกิดขึ้นประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ และจะมีรูปร่างแบบบางกว่าลูกผสมดรูค กับลาร์จ

ไวท์ หรือแลนดเรซกับดูรอค ดังนั้นหน้าที่จะใช้ลูกผสมดูรอคกับลาร์จไวท์ หรือแลนดเรซกับดูรอค เป็นแม่พันธุ์ และลูกเพศผู้ที่เกิดก็ตอนและขุนส่งตลาดเสีย ซึ่งจะได้ราคาดีกว่าลูกผสมลาร์จไวท์ กับแลนดเรซ แบบไหนจะให้ผลตอบแทนดีกว่ากันพิจารณาได้จาก ผลตอบแทนต่อไปนี้

1. ราคาจำหน่ายสุกรขุนเพศผู้ลูกผสมดูรอคกับลาร์จไวท์นั้น ดีกว่าราคาสุกรขุนเพศผู้ลูกผสมลาร์จไวท์กับแลนดเรซ ต่อตัวต่อปีเท่าไร

2. แม่พันธุ์ลูกผสม 2 สาย ดูรอคกับลาร์จไวท์ หรือดูรอคกับแลนดเรซให้ลูกหย่านมต่อแม่ต่อปี จำนวนมากน้อยกว่าแม่พันธุ์ลูกผสมลาร์จไวท์กับแลนดเรซเท่าไร คู้มกันหรือไม่

3. ต้นทุนการผลิตลูกสุกรต่อครอกต่อปี โดยเฉพาะค่าอาหารของแม่สุกรท้องว่าง แม่สุกรอุ้มท้อง และแม่สุกรเลี้ยงลูกสำหรับแม่สุกรลูกผสมดูรอคกับลาร์จไวท์หรือดูรอคกับแลนดเรซ โดยพอจะสรุปเหตุผลได้คือ ในการผลิตลูกสุกรขุนนั้น ปกติเราจะเลี้ยงแม่สุกรตั้งแต่ครอกแรกถึงครอกที่ 5 ของการให้ลูก ซึ่งแม่สุกรจะมีน้ำหนักประมาณ 175 กิโลกรัม แม่สุกรลูกผสมลาร์จไวท์กับแลนดเรซหรือแลนดเรซกับลาร์จไวท์นั้นสามารถที่จะควบคุมให้น้ำหนักแม่สุกรอยู่ได้ระดับ 175 กิโลกรัมแน่นอน แต่แม่สุกรลูกผสมดูรอคกับลาร์จไวท์ หรือกับแลนดเรซ อาจจะมีน้ำหนักเมื่อครอกที่ 5 เกินกว่า 175 กิโลกรัม และอาจเกิน 200 กิโลกรัม ดังนั้นค่าอาหารก็จะมากกว่า และยังมีปัญหาอื่น ๆ ตามติดมาด้วย

สำหรับพ่อพันธุ์นอกจากจะมีอิทธิพลต่อคุณภาพซากแล้ว ยังมีอิทธิพลต่อต้นทุนการผลิตลูกสุกรด้วย ซึ่งการใช้พ่อพันธุ์ลูกผสม 2 พันธุ์ มาผสมกับแม่ลูกผสม 2 พันธุ์ จะทำให้แม่สุกรอุ้มท้องมากกว่า และจำนวนครั้งในการผสมก็น้อยกว่าด้วย อย่างไรก็ตาม การที่จะใช้พ่อพันธุ์แท้ หรือพ่อพันธุ์ลูกผสม 2 พันธุ์มาผสมกับแม่ลูกผสม 2 พันธุ์ จะให้ผลดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าเราคัดเลือกพ่อ - แม่พันธุ์ ได้คุณภาพดีจริงหรือไม่ เพียงใด

ตารางที่ 7.1 แสดงการให้ผลผลิตของสุกรแม่พันธุ์ลูกผสม

แม่พันธุ์ลูกผสม	จำนวนครอก	จำนวนลูก(ตัว/ครอก)		ขนาดของครอก	
		คลอดมีชีวิต	หย่านม	21 วัน(กก.)	21 วัน/แม่ทั้งหมด
ยอร์กเชียร์-แลนดเรซ	35	100	100	100	100
แฮมเชียร์-แลนดเรซ	38	100	95	95	88
แฮมเชียร์-ยอร์กเชียร์	192	91	87	87	81
ดูรอค-ยอร์กเชียร์	193	93	85	82	85
ดูรอค-แลนดเรซ	38	92	93	86	79
ดูรอค-แฮมเชียร์	205	86	82	79	76

หมายเหตุ ให้พันธุ์ที่ดีที่สุด = 100

ที่มา: นาม. 2530. สุกรสารสิน, 13(52): 37-43.

ตารางที่ 7.2 การให้ผลผลิตของพ่อพันธุ์แท้กับพ่อพันธุ์ลูกผสม 2 พันธุ์

พันธุ์	จำนวน (ครอก)	ขนาดของครอก(ตัว)		น้ำหนักตัว(กก.)		อัตราการ เจริญเติบโต (กรัม/วัน)	ความหนา ไขมัน (นิ้ว)
		คลอด	21 วัน	แรกคลอด	21 วัน		
		พ่อพันธุ์แท้	298	10.10	7.90		
พ่อลูกผสม	194	10.30	7.90	1.36	5.16	700	1.07

ที่มา: นาม. 2530. สุกรสารสิน, 13(52): 37-43.

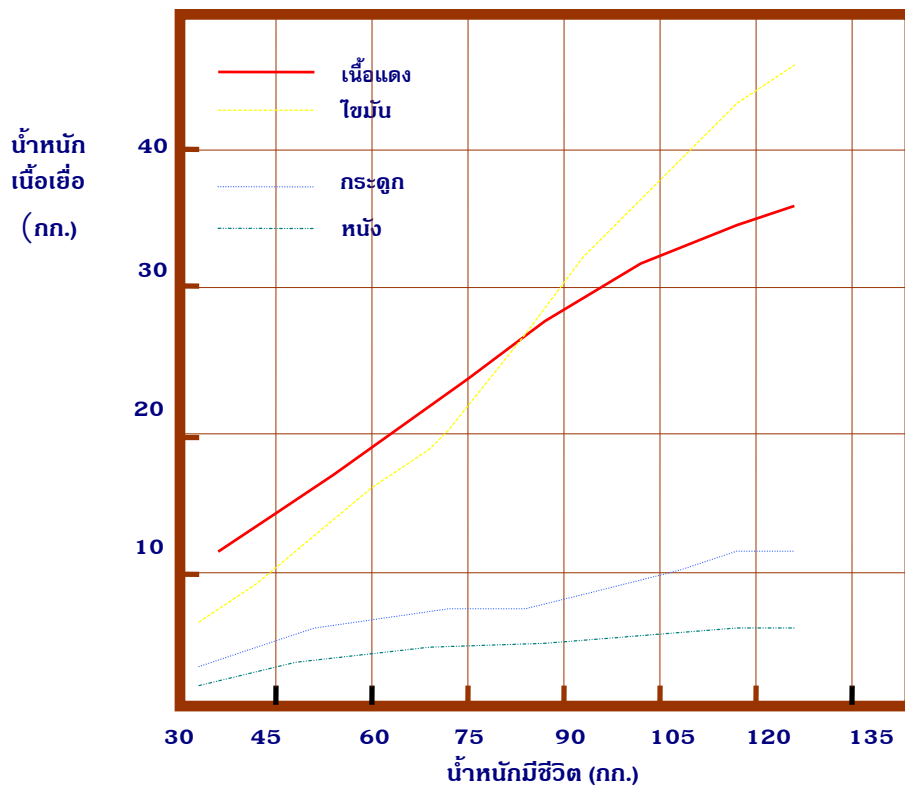
ตารางที่ 7.3 การให้ผลผลิตของการผสมระหว่างแม่สุกรผสมยอร์คเชียร์ x แลนด์เรซ กับพ่อพันธุ์แท้ และพ่อลูกผสม

ลักษณะ	พ่อพันธุ์		
	แฮมเชียร์	ดुरอค	ดुरอค x แฮมเชียร์
อัตราการผสมติด (%)	74.00	74.00	87.00
จำนวนลูกสุกรหย่านต่อครอก (ตัว)	9.55	9.55	9.55
จำนวนวันถึงน้ำหนัก 98.2 กก. (วัน)	168.00	163.00	166.00
ความหนาไขมันสันหลังเมื่อ น.น.98.2 กก. (นิ้ว)	1.13	1.23	1.18
อัตราการแลกเนื้อ	3.32	3.33	3.33

ที่มา: นาม. 2530. สุกรสารสิน, 13(52): 37-43.

สรีระวิทยาการเจริญเติบโตของสุกร

โดยปกติแล้วการเจริญเติบโตและพัฒนาของร่างกายสุกรในช่วงแรกจะเป็นการเจริญเติบโตและพัฒนาของกระดูก (น้ำหนัก 15 ถึง 30 กิโลกรัม) ต่อจากนั้นการเจริญเติบโตพัฒนาทางด้านกล้ามเนื้อก็จะเพิ่มมากขึ้นอยู่ในช่วงน้ำหนักตัว 30 ถึง 60 กิโลกรัม หลังจากน้ำหนักประมาณ 60 กิโลกรัมแล้ว การเจริญเติบโตทางด้านกล้ามเนื้อจะลดลง แต่ในช่วงนี้จะมีการสะสมไขมันเพิ่มมากขึ้น (Hiner, 1971)

ภาพที่ 7.1 การเพิ่มน้ำหนักของเนื้อเยื่อพวกเนื้อแดง ไขมัน กระดูก และหนังของซากสุกร

ที่มา: Hiner, 1971. J. Anim. Sci., 32(6): 1113-1118.

ตารางที่ 7.4 แสดงน้ำหนักตัว อัตราการเพิ่มน้ำหนักตัวต่อวันและประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารของสุกรที่ระดับอายุต่างกัน

อายุ (สัปดาห์)	น้ำหนัก (กก.)	ADG(กก./วัน)	FCR
0 - 4	1.2 - 6.0	-	-
5 - 8	6.0 - 15.0	0.320	1.70
9 -12	15.0 - 30.0	0.530	2.10
13 -18	30.0 - 60.0	0.700	2.60
19 - 25	60.0 - 90.0	0.600	3.50
26 - 30	90.0 -105.0	0.500	4.00
>30	>105	< 0.500	> 4.00

ที่มา: อาวุธ และไพบูลย์. 2526. การจัดการสุกรขุน.

สุกรจะมีอัตราการเพิ่มน้ำหนักต่อวันสูงที่สุดในช่วงอายุ 13-18 สัปดาห์ หรือน้ำหนักตัว 30-60 กิโลกรัม ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อเกิดขึ้นสูงที่สุด สำหรับประสิทธิภาพการใช้อาหารของสุกรจะสูงในช่วงที่ยังเล็กอยู่ เพราะสุกรมีขนาดน้ำหนักน้อย ปริมาณการกินอาหารยังไม่มาก แต่อัตราการเพิ่มน้ำหนักจะมาก แต่สุกรที่โตแล้วแม้ว่าจะมีอัตราการเพิ่มน้ำหนักสูงกว่า ปริมาณการกินอาหารก็จะเพิ่มตามขนาดน้ำหนักตัว จึงทำให้ประสิทธิภาพการใช้อาหารลดลง

ระบบการผลิตสุกรขุน

ในการเลี้ยงสุกรขุนนั้นพอจะแบ่งระบบการผลิต ออกเป็น 3 แบบใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ระบบเข้าหมด-ออกหมดทั้งโรงเรือน (all in-all out)

นั่นก็คือ ภายในโรงเรือนเดียวกันจะมีการจัดการให้สุกรเข้าเลี้ยงพร้อมกันทั้งหลัง และเมื่อครบกำหนดส่งออกก็จะขายสุกรออกไปพร้อมกันทั้งหลัง ซึ่งจะทำให้เกิดความสะอาดในด้านการจัดการ การให้อาหาร และการควบคุมป้องกันโรค

2. ระบบการผลิตเป็นรายสัปดาห์ (weekly system basis)

จากความรู้เกี่ยวกับสรีระวิทยาการเจริญเติบโตของสุกร ก็จะทำให้เราสามารถที่จะวางแผนระบบการผลิตและการควบคุมการผลิตเป็นรายสัปดาห์ ดังเช่น ถ้าเราเลี้ยงสุกรขุนจากน้ำหนัก 15 กิโลกรัมไปจนถึงขาย (น้ำหนักตัว 100 กิโลกรัม) จะต้องใช้เวลาเลี้ยงเฉลี่ยประมาณ 22 สัปดาห์ ทั้งนี้ ไม่ว่าเราจะเริ่มเลี้ยงสุกรขุนจากน้ำหนักตัวเท่าไรก็ตาม ก็จะต้องส่งขายสุกรขุนเมื่อได้น้ำหนัก 100 กิโลกรัม ซึ่งสุกรควรจะมีอายุเฉลี่ยไม่เกิน 30 สัปดาห์

3. ระบบโรงเรือนและรอบการผลิต

3.1) ในฟาร์มขนาดใหญ่ ที่มีปริมาณการผลิตมาก ๆ ที่สามารถจัดระบบการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ก็จะสามารถควบคุมการผลิตโดยวิธีการทั้งข้อ 1 และ 2 ดังนี้

ถ้าเลี้ยงสุกรจากน้ำหนัก	15 กิโลกรัม จนถึงขาย
เวลาที่ใช้เลี้ยง	22 สัปดาห์
เวลาที่ใช้ขาย	1 สัปดาห์
เวลาทำความสะอาดและพักโรงเรือน	1 สัปดาห์
รวมใช้เวลาทั้งหมด	24 สัปดาห์

จะเห็นว่าเวลาที่ใช้ในการผลิตจริง ๆ 22 สัปดาห์ แต่ก็ยังจำเป็นที่จะต้องสำรองพื้นที่ไว้อีก 2 สัปดาห์เพื่อการรอขาย และทำความสะอาด ดังนั้นพื้นที่ซึ่งต้องการใน 1 รอบการผลิตจะต้องเป็น 24 รุ่น หรือ 1 รอบการผลิตใช้เวลา 24 สัปดาห์ต่อโรงเรือนนั่นเอง

3.2) ในฟาร์มขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถจัดระบบการผลิตเป็นแบบต่อเนื่องได้เช่น มีเพียง 5 โรงเรือน ก็ต้องควบคุมให้การจัดการเป็นระบบเข้าหมด-ออกหมด ตามข้อ 1 แต่ภายใน 1 โรงเรือนก็ยังคงควบคุมการผลิตเป็นสัปดาห์เพียงแต่การผลิตและการขายไม่ได้ต่อเนื่องกันเป็นสัปดาห์เหมือนฟาร์มขนาดใหญ่ที่จัดให้มีการรับลูกสุกรและการขายสุกรเนื้อได้ทุกสัปดาห์

การดำเนินการผลิตสุกรขุน

โดยทั่วไปจะเลี้ยงลูกสุกรให้อยู่ในคอกอนุบาลจนอายุประมาณ 8 สัปดาห์ ก็จะย้ายสุกรเหล่านี้ออกไปคอกสุกรรุ่น ซึ่งน้ำหนักประมาณ 14-18 กิโลกรัม ซึ่งการกระทำแบบนี้จะมีผลทำให้ลูกสุกรเกิดความเครียด และชกการเจริญเติบโตถึง 2 ครั้ง ในช่วงเวลาอันสั้น คือครั้งแรกเมื่อย้ายจากชองคลอดมาอยู่คอกอนุบาล และจากคอกอนุบาลไปอยู่คอกสุกรรุ่นและหากมีการเปลี่ยนสูตรอาหารด้วย ก็จะทำให้ลูกสุกรเครียดมากขึ้นอีก มีรายงานการวิจัยกล่าวว่า หลังจากย้ายลูกสุกรจากชองคลอดมาอยู่ในคอกอนุบาลแล้วปล่อยให้ลูกสุกรอยู่ในคอกอนุบาล และกินอาหารสูตรเดิมจนกระทั่งอายุ 10 สัปดาห์(หรือ 12 สัปดาห์) จะทำให้ลูกสุกรมีการเจริญเติบโตเร็ว ทำน้ำหนักได้ 30-40 กิโลกรัม ที่ 10-12 สัปดาห์ และมีอัตราการแลกเนื้อดีด้วย

ในการผลิตสุกรขุน มีการจัดการต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ก่อนเตรียมโรงเรือนและอุปกรณ์

ก่อนที่จะนำลูกสุกรรุ่นใหม่เข้าจะต้องมีการทำความสะอาดโรงเรือน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยง แล้วทำการฆ่าเชื้อโรค ตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี โรงเรือนที่ผ่านการเลี้ยงสุกรมาก่อนแล้ว ควรจะปล่อยพักไว้อย่างน้อยเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตัดชีพจักรของเชื้อโรคต่าง ๆ

2. การรับลูกสุกรเข้าเลี้ยง

ในระยะแรกควรมีวัสดุรองพื้นคอกให้ลูกสุกรเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ลูกสุกร ในขณะที่ลูกสุกรเข้าใหม่ ๆ ยังไม่ต้องให้อาหาร ควรจัดให้น้ำสะอาดแก่ลูกสุกรก่อน เพื่อลดความเครียดจากการขนย้าย ควรจะมีการจัดกลุ่มลูกสุกรใหม่โดยพิจารณาขนาดและน้ำหนัก ทั้งนี้เพื่อให้ลูกสุกรที่อยู่ในคอกเดียวกันมีความสม่ำเสมอมากที่สุด และไม่ควรถัดขนาดกลุ่มสุกรใหญ่เกินไป ซึ่งวิธีการจัดกลุ่มสุกรได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความต้องการพื้นที่ของสุกรในแต่ละช่วงน้ำหนัก

เมื่อครบกำหนดย้ายมาควรทำการคัดเลือกและเก็บข้อมูลเบื้องต้นก่อน

1. ชั่งน้ำหนักลูกสุกรทุกตัวตามเบอร์
2. แยกเพศ พันธุ์
3. นับจำนวนและเช็คเต้านมบอดหรือไม่พร้อมกันไป ถ้าเป็นสุกรพันธุ์ควรดูให้ละเอียดตั้งแต่เรื่องเพศ ลักษณะการยืน การเดิน

การย้ายคอกบ่อย ๆ ไม่ควรจะทำ การให้ลูกสุกรอยู่น้อยตัวต่อคอกอย่างสบายจนโตจะดีกว่าอยู่มากตัว

ตารางที่ 7.5 ความต้องการพื้นที่คอกต่อตัวของสุกรในแต่ละช่วงน้ำหนัก

น้ำหนักสุกร (กก.)	พื้นที่คอนกรีต (ตร.ม. ต่อตัว)	พื้นที่แอสลต (ตร.ม. ต่อตัว)
8 - 15	0.50	0.25
15 - 30	0.75	0.40
30 - 60	1.00	0.60
60 - 100	1.50	1.20

ที่มา: อารุธ และไพบูลย์. 2526. การจัดการสุกรขุน.

3. การให้อาหาร

ควรจะเริ่มให้อาหารแก่ลูกสุกรหลังจากที่รับเข้ามาแล้ว 12-24 ชั่วโมง ทั้งนี้เพื่อรอให้ลูกสุกรหายเหนื่อย และคลายเครียดจากการขนส่งและการต่อสู้กันเนื่องจากการรวมฝูงใหม่ ปริมาณอาหารที่ให้ในวันแรกควรเริ่มให้แต่น้อย แล้วจึงเพิ่มให้เต็มที่ในวันที่ 3 หลังรับเข้าสำหรับรายละเอียดของอาหารและการให้อาหารจะกล่าวถึงรายละเอียดต่อไปภายหลัง

4. การควบคุมและป้องกันโรค

สำหรับสุกรขุนมีความจำเป็นที่จะต้องทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรคบางชนิดดังต่อไปนี้

อายุสุกร (สัปดาห์)	วัคซีนป้องกันโรค
8	ปากและเท้าเปื่อย
9	ปากและเท้าเปื่อย
10	อหิวาต์สุกร (ถ้ามีปัญหา)
12	พิษสุนัขบ้าเทียม (ถ้ามีปัญหา)

การเสริมยาปฏิชีวนะในอาหารเพื่อปรับปรุงสุขภาพ และความสามารถของสุกรนั้นไม่มีความจำเป็นถ้าในฟาร์มมีการจัดการที่ดีแล้ว เพราะผลตอบสนองต่อยาปฏิชีวนะจะน้อยไม่คุ้มค่ากับการเพิ่มต้นทุน แต่การเสริมยาปฏิชีวนะอาจจะได้ผลบ้างในกรณีที่เกิดความเครียดแก่สัตว์ ในกรณีที่พบว่ามีสุกรป่วยจะต้องแยกออกจากฝูงโดยเร็ว นำไปขังไว้ในคอกที่จัดไว้สำหรับรักษาสุกรป่วย เพื่อการดูแลรักษาต่อไป

5. การทำรายงานประกอบการควบคุมการผลิต

เพื่อควบคุมการผลิตให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการผลิตว่าได้ผลเป็นอย่างไร มีปัญหาข้อบกพร่องอะไรบ้างที่จะต้องแก้ไข การรายงานจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ด้วยกัน คือ

ก) การผลิต จะแสดงจำนวนสุกรที่มีจริง เทียบกับเป้าหมายการผลิต และการขาย รวมถึงอัตราการสูญเสียในระหว่างการผลิต ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นรายสัปดาห์ตามระบบการผลิตได้ทันที

รายการ	จำนวนสุกร (ตัว)		
	เป้าหมาย	จำนวนที่เป็นจริง	ส่วนต่าง
1. จำนวนสุกรต้นงวด	xxxx	xxxx	xx
2. จำนวนสุกรรับเข้าเลี้ยง	xxxx	xxxx	xx
3. จำนวนสุกรตาย	xx	xx	xx
4. จำนวนสุกรคัดทิ้ง	xx	xx	xx
5. จำนวนสุกรขุน	xxxx	xxxx	xx
-ชายพ่อพันธุ์	-xx	xx	xx
-ชายแม่พันธุ์	-xxxx	xx	xx
-ชายขุน	-xxxx	xx	xx
6. จำนวนสุกรคงเหลือ	xxxx	xxxx	xx

ข) ประสิทธิภาพ เป็นการวัดผลของการเลี้ยง โดยคำนวณออกมาในรูปของอัตราการเจริญเติบโต และประสิทธิภาพการใช้อาหาร ซึ่งสามารถแสดงผลงานได้รู้ทันต่อรุ่น

รายการ	ผลจากการเลี้ยง
1. น้ำหนักสุกรเริ่มเลี้ยงเฉลี่ย	xx.xx
2. น้ำหนักสุกรขายเฉลี่ย	xxx.xx
3. ระยะเวลาที่ใช้เลี้ยง	xxx
4. ปริมาณอาหารที่ใช้ต่อตัว	xxx.xx
5. ADG	xxx.xx
6. FCR	x.xx
7. อัตราการสูญเสีย (%)	x
-ตาย	-x.xx
-คัดทิ้ง	-x.xx

ค) ต้นทุนการผลิต และกำไรขาดทุน เมื่อมีการวัดผลประสิทธิภาพการผลิตออกมาเป็นรูป ๆ แล้ว ก็สามารถที่จะทำการสรุปต้นทุนการผลิต เพื่อที่จะวัดผลของการผลิตออกมาในรูปกำไรหรือขาดทุนของกิจการ ซึ่งวิธีการคิดต้นทุนได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน

การให้อาหารสุกรขุน

จากที่ทราบถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาร่างกายของสุกรว่าในระยะแรกจะเป็นการเจริญเติบโตทางด้านโครงสร้างของร่างกาย และกล้ามเนื้อ แต่ในระยะหลังจะเป็นการสะสมไขมัน ดังนั้นความต้องการโภชนาการของสุกรก็จะเปลี่ยนแปลงไป ตามช่วงระยะเวลาการเจริญเติบโต นั่นก็คือ ในระยะแรก ๆ ความต้องการอาหารพวกโปรตีนจะสูงกว่าในระยะหลังดังแสดงในตารางที่ 7.6

อาหารที่จะให้แก่สุกรก็ต้องให้ตามความต้องการของแต่ละระยะการเจริญเติบโต เพื่อให้เพียงพอตามความต้องการของขนาดและอายุของสุกร และเป็นการประหยัดต้นทุนค่าอาหารด้วยหากให้อาหารที่มีปริมาณโภชนาการเกินความต้องการสุกร ก็จะเป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์

การเปลี่ยนอาหารแต่ละครั้ง ก็ควรจะระมัดระวังให้มาก อย่าเปลี่ยนอย่างกะทันหัน เพราะอาจมีผลทำให้สุกรเกิดความเครียด และไม่กินอาหาร หรือกินน้อยลงกว่าปกติ จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของสุกรได้ การเปลี่ยนควรจะใช้อาหารสูตรใหม่ผสมกับอาหารสูตรเก่า โดยค่อย ๆ ลดอาหารสูตรเก่าลงแล้วเพิ่มอาหารสูตรใหม่เข้าแทนที่ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 3-4 วัน จึงจะเปลี่ยนเป็นอาหารสูตรใหม่โดยสมบูรณ์ วิธีการให้อาหารสุกรขุน ที่ใช้ปฏิบัติโดยปกติมี 2 แบบคือ

ตารางที่ 7.6 แสดงความต้องการโภชนาการพลังงาน โปรตีน แคลเซียม และฟอสฟอรัสของสุกรในแต่ละระยะการเจริญเติบโต

โภชนาการ	น้ำหนักตัว (กก.)			
	หย่านม-15	15-30	30-60	60-100
พลังงานใช้ประโยชน์ได้(กิโลแคลอรี/กก.)	3,300	3,170	3,150	3,150
โปรตีน (%)	22	16	14	13
แคลเซียม (%)	0.8	0.65	0.5	0.5
ฟอสฟอรัส (%)	0.6	0.50	0.4	0.4

ที่มา: สุชีพ. 2522. หลักการผลิตสุกร.

1. การให้อาหารแบบจำกัด (restricted feeding)

เป็นวิธีการให้อาหารแก่สุกร โดยจำกัดปริมาณอาหารที่ให้กิน อาจจะให้โดยการให้กินเป็น

เวลา วันละเวลา หรือ 2 เวลา ก็สุดแต่ผู้เลี้ยงจะกำหนด โดยทั่วไปก็จะให้วันละ 2 เวลา คือ เช้า และเย็น ปริมาณอาหารที่จะให้กินก็ขึ้นอยู่กับขนาดน้ำหนักของสุกร ได้แก่

สุกรหย่านมถึง 30 กิโลกรัม กินเฉลี่ยวันละ 1-1.5 กก.

สุกรน้ำหนัก 30 ถึง 60 กิโลกรัม กินเฉลี่ยวันละ 1.5-2.0 กก.

สุกรน้ำหนัก 60 ถึง 90 กิโลกรัม กินเฉลี่ยวันละ 2.0-2.2 กก.

ในบางฟาร์ม อาจจะต้องจำกัดปริมาณอาหารในช่วงท้ายตั้งแต่ น้ำหนัก 30 กิโลกรัม จนถึง 90 กิโลกรัม โดยให้ในปริมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ ของการให้อาหารเต็มที่ ทั้งนี้ นอกจากจะช่วยลดต้นทุนค่าอาหารแล้วยังช่วยให้คุณภาพซากดีขึ้น มีปริมาณไขมันน้อยลง แม้ว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเลี้ยงนานกว่าการให้แบบเต็มที่หรือทำน้ำหนักตัวได้น้อยกว่าการให้อาหารอย่างเต็มที่ในระยะเวลาเลี้ยงเท่ากัน ดังตารางที่ 7.7 ได้มีการรายงานไว้ว่า การจำกัดอาหารที่ระดับ 25 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณที่กินเต็มที่ มีแนวโน้มที่เหมาะสมที่สุด เพราะที่ระดับนี้สุกรมีประสิทธิภาพการใช้อาหารดีที่สุด การจำกัดอาหารโดยวิธีจำกัดโปรตีนในอาหารจะให้ผลตอบสนองที่ต่ำ โดยเฉพาะในช่วงสุกรยังเล็ก น้ำหนักต่ำกว่า 20 กิโลกรัม เพราะจะมีผลทำให้สุกรมีการเจริญเติบโตต่ำ ประสิทธิภาพการใช้อาหารเลวลง และไม่มีผลต่อการปรับปรุงคุณภาพซากให้ดีขึ้น

2. การให้อาหารแบบเต็มที่ (full feeding)

เป็นการปล่อยให้สุกรกินอาหารเองได้ตลอดเวลา จากอาหารที่ใส่ไว้ในรางอาหารกล (self feeder) วิธีนี้จะต้องระมัดระวังคอยเอาใจใส่ ตรวจสอบดูอาหารที่เหลือค้างในรางอาหารเพราะถ้าเป็ยกขึ้นก็จะเกิดปัญหาเชื้อราได้ โดยปกติสุกรหย่านมจนถึงน้ำหนัก 30 กิโลกรัม จะให้กินอาหาร

ตารางที่ 7.7 การเปรียบเทียบการให้อาหารสุกรแบบเต็มที่กับแบบจำกัดอาหาร

	ให้เต็มที่	ให้แบบจำกัด
จำนวนสุกรทดลอง	14	14
ระยะเวลาการเลี้ยง (วัน)	120	120
อายุเริ่มต้นเฉลี่ย (วัน)	60	60
น้ำหนักเริ่มต้นเฉลี่ย (กก.)	11.25	10.95
น้ำหนักสิ้นสุดเฉลี่ย (กก.)	62.59	56.41
อัตราการเจริญเติบโตต่อวัน (กก.)	0.44	0.38
ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร	4.28	3.69

ที่มา: อาวุธ และไพบูลย์. 2526. การจัดการสุกรขุน.

อย่างเต็มที่ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาโครงสร้างของร่างกายได้อย่างเต็มที่และรวดเร็ว ในระยะหลังจาก 30 กิโลกรัมไปแล้วบางฟาร์มก็ยังคงให้กินอย่างเต็มที่ไปจนกระทั่งส่งขาย ซึ่งก็อาจ

จะทำให้สุกรอ้วนเร็ว และซากมีไขมันมากขึ้น หรือบางฟาร์มก็จะเริ่มจำกัดอาหารเมื่อสุกรมีน้ำหนัก 60 กิโลกรัม ไปจนถึงส่งตลาด เพื่อให้สุกรมีการเจริญเติบโตเต็มที่ในช่วง 30-60 กิโลกรัม ให้มีเนื้อแดงมาก หลังน้ำหนัก 60 กิโลกรัมไปแล้วการเพิ่มน้ำหนักตัวจะเป็นการสะสมไขมันเป็นส่วนใหญ่ การจำกัดอาหารในช่วงนี้จะช่วยให้ไขมันในซากลดลงได้ การให้อาหารสุกรจะให้แบบใดนั้นควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาวะสิ่งแวดล้อม และสภาพของสุกรเองด้วย

